

تغییرات در مقررات ناظر بر ماده (۱۳۸) و تبصره (۱)

نظر به این که به موجب اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم مصوب 80/11/27 تغییراتی در مقررات ناظر بر **ماده 138** و تبصره 1 آن به عمل آمده است ، لذا به منظور اجرای صحیح قانون و اتخاذ رویه واحد موارد زیر را متذکر می‌گردد:

- 1- براساس مفاد **ماده 138 اصلاحی** ، منحصرأ شرکت‌های تعاونی و خصوصی مشمول مزایای مقرر در ماده مزبور می‌باشند .
- 2- آن قسمت از سود ابرازی شرکت‌های تعاونی و خصوصی که برای توسعه ، بازسازی ، نوسازی یا تکمیل واحدهای موجود صنعتی و معدنی یا ایجاد واحدهای جدید صنعتی یا معدنی مصرف گردد ، با رعایت شرایط ذیل می‌تواند از معافیت مالیاتی موضوع ماده 138 اصلاحی بهره‌مند شود:
- 1-2- قبل از شروع به اجرای طرح ، گزارش توجیهی فنی ، اقتصادی و مالی مربوط به طرح توسعه ، تکمیل یا ایجاد واحدهای صنعتی و معدنی جدید را ” در قالب طرح سرمایه‌گذاری معین ” به وزارتخانه ذیربط تسلیم و مجوز لازم را تحصیل کرده باشد .
- 2-2- هزینه‌های ” طرح سرمایه‌گذاری ” باید در گزارش توجیهی مذکور به تفکیک مشخص شده باشد .
- 3-2- انجام هزینه‌های هر طرح باید در حساب‌های جداگانه ثبت گردد و قابل تطبیق با اقلام هزینه مندرج در گزارش توجیهی طرح سرمایه‌گذاری مربوط باشد .
- 4-2- چنانچه طی دوره اجرای طرح ، هزینه‌های مربوط به هر سر فصل بیشتر از اقلام مندرج در گزارش توجیهی طرح ، هزینه شده باشد در صورتی که پس از رسیدگی ، هزینه‌های انجام شده مورد تأیید قرار گیرد و در مجموع کل مبلغ سرمایه‌گذاری تغییری حاصل نگردد موجب محرومیت از معافیت نخواهد شد .
- 2-5- گزارش توجیهی و مستندات و مدارک مربوط به طرح سرمایه‌گذاری همراه با اظهارنامه مالیاتی اولین سال اجرای طرح به اداره امور مالیاتی ذیربط تسلیم گردد .
- 2-6- شرکت برای هر سرمایه‌گذاری ، حداکثر تا چهار سال متوالی می‌تواند از معافیت مزبور استفاده نماید . معافیت از سود ابرازی برای اولین سال مالی شروع طرح و سه سال بعداز آن قابل اعمال خواهد بود .
- 2-7- موضوع طرح باید ظرف مدت یکسال پس از مهلت تعیین شده در ” طرح سرمایه‌گذاری ” به بهره‌برداری رسیده و در هر صورت این مدت نمی‌تواند بیش از پنج سال از اولین سال شروع اجرای طرح باشد .
- 3- در صورتی که هزینه‌های انجام شده بابت طرح یا طرح‌های سرمایه‌گذاری در یک سال مالی مازاد برسود ابرازی همان سال باشد معافیت مالیاتی مازاد مذکور در سنوات بعد قابل استفاده خواهد بود و در هر حال جمع مدت استفاده از معافیت بیش از چهار سال با احتساب اولین سال مالی شروع اجرای طرح نخواهد بود .
- 4- جهت روشن شدن بیشتر موضوع و به عنوان مثال مالیات متعلق به سود ابرازی شرکت با اعمال معافیت مقرر در ماده قانونی یادشده در فرض‌های مختلف به شرح زیر محاسبه می‌شود: شرکتی طرح سرمایه‌گذاری خود را جهت سنوات 84-1381 به وزارت صنایع و معادن ارائه و در سال 1381 مجوز مربوطه را اخذ نموده و اطلاعات مربوطه به هزینه‌های انجام شده طرح و سود ابرازی شرکت طی سنوات یاد شده به شرح جدول ذیل باشد . برای محاسبه مالیات:
- 4-1- عملکرد سال 1381 ، چون هزینه‌های انجام شده بیش از سود ابرازی است ، مالیات کل سود مربوطه مشمول معافیت 50 درصدی به شرح زیر می‌باشد .
$$5/312 = 25\% \times 2500 \times 50\% X$$
- 4-2- عملکرد سال 1382 ، سود ابرازی بیش از هزینه انجام شده طرح طی سال مورد بحث می‌باشد ، لذا مبلغ 500 میلیارد ریال از هزینه‌های سال قبل نیز می‌تواند از معافیت این ماده بهره‌مند شود .
$$250 = 25\% \times (500 + 1500) \times 50\% X$$
- 4-3- عملکرد سال 1383 ، سود ابرازی بیش از هزینه‌های انجام شده می‌باشد بنابراین فقط آن قسمت از سود ابرازی حداکثر معادل هزینه‌های انجام شده از معافیت مالیاتی بهره‌مند می‌شود .
$$1000 = (25\% \times 4000 + 25\% \times 2000) \times 50\% X$$
- 4-4- عملکرد سال 1384 چون شرکت دارای زیان بوده لذا هزینه طرح انجام شده نمی‌تواند از معافیت موضوع **ماده 138** استفاده نماید زیرا سال 1384 آخرین سال برخورداری از معافیت مالیاتی می‌باشد .
- 4-5- نظر به این که سود ابرازی ، با تسلیم اظهارنامه ، یا ترازنامه و حساب و سود و زیان در مهلت مقرر قانونی برای اداره امور

مالیاتی محرز می‌شود ، بنابر این عدم تسلیم اظهارنامه و حساب سود و زیان در فرجه قانونی ، موجب محرومیت از معافیت مالیاتی مقرر ، برای همان سال عملکرد خواهد بود .

4-6. چنانچه مودی اظهارنامه مالیاتی مربوطه را در مهلت مقرر قانونی تسلیم نموده لیکن به دلایل دیگری درآمد مشمول مالیات وی از طریق علی‌الراس تشخیص شود ، بشرط داشتن سایر شرایط از معافیت مالیاتی مقرر بهره‌مند خواهد شد .

5. راجع به مقررات تبصره 1 ماده 138 اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم نیز در صورت بروز هر یک از موارد مندرج در این تبصره ، علاوه بر وصول معادل مبلغ معافیت‌های مالیاتی منظور شده ، موضوع متن ماده اخیر الذکر از تاریخ سررسید پرداخت آن مالیات‌ها ، جریمه مقرر در [ماده 190 قانون مالیاتهای مستقیم](#) به میزان 2/5 درصد به ازاء هرماه وصول خواهد شد .

6. سرمایه‌گذاری طرح پس از رسیدگی باید مورد تایید اداره امور مالیاتی یا حسابرس حسب مورد قرار گیرد .

7. چنانچه شرکت ، اجازه توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحدهای صنعتی و معدنی موجود یا ایجاد واحد صنعتی و معدنی جدید را قبل از سال 1381 از وزارتخانه ذیربط اخذ نموده و اقدام به اندوخته کرده باشد موضوع تابع مقررات [ماده 138](#) و تبصره یک و دو قانون قبل از اصلاحیه اخیر بوده که در صورت دارا بودن سایر شرایط مشمول معافیت مالیاتی ماده مزبور خواهد بود .

عیسی شهبسوار خجسته